

ATZE is een Friese verbastering van ADE

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Verkorting van 'Adel-' (= 'adel' of 'edel'); op zich weer een verkorting van een samengestelde Germaanse naam, waarvan het eerste lid met 'Adel-' begon: bv. Adelbert (= 'schitterend van adel'), Adelbold (= 'edelhoedig'), Adelbrand (= 'stralend van adel'), Adelgar (= 'edele speer'), Adelhard (= 'sterk in adel'), Adelhelm (= 'edele helm' of 'beschermer'), Adolf (= 'edele wolf') enz.

*

Tot de varianten behoren de middeleeuwse namen Ado en Atto en het Angelsaksische Eata.

*

Atto (ook **Atthon** of **Atton**) **van Pistoia** osb, Italië; bisschop; † **1155; feest 22 mei**.

Het is niet duidelijk of hij werd geboren in de Spaanse plaats Badajoz of in het Italiaanse Florence. Hij werd benedictijner monnik in Vallombreuse. Daar vestigde hij de aandacht op zich door zijn talenten. Hij werd benoemd tot generaal abt van de congregatie en tot bisschop van Pistoia.

Hij heeft verschillende vrome werken op zijn naam staan.

*

Eata van Hexham (ook **van Lindisfarne** of **van Melrose**) osb, Engeland; abt & bisschop; † **ca 686; feest 26 oktober**.

Hij behoorde tot de eerste twaalf leerlingen uit Northumbrië, die de heilige abt Aidan van Lindisfarne († 651; feest 31 augustus) zich uitkoos. Hij werd door hem in het klooster Ripon opgeleid in de Keltische ritus. Op het moment dat Wilfrid de leiding kreeg over Ripon, verhuisde Eata naar het zojuist gestichte klooster Melrose om daar de eerste abt te worden. Daar had hij o.a. de latere Sint Cuthbert († 687; feest 4 september) onder zijn monniken.

Volgens Beda was Eata een bijzonder vriendelijk en zachtaardig man. Na de beroemde synode van Whitby ging hij over naar de Romeinse ritus. Hij werd bisschop van Hexham in 678. Van 681 tot 684 deed als bisschop dienst in Lindisfarne; in 685 keerde hij naar zijn zetel van Hexham terug.

*

Ado (ook **Adon**) **van Jouarre** osb, Frankrijk; stichter & abt; † **ca 650**.

Feest 16 december.

Hij was de oudste zoon van Autharius (ook Aldecharius, Andecharius of Oye) van Ussy († 7e eeuw; feest 24 april) en diens vrouw Aiga of Ayca. Zij kregen drie zoons die zij achtereenvolgens Ado, Rado en Dado noemden. Dado zou later bekend worden als de Saint-Ouen, de heilige bisschop van Rouen. Ado trad in bij de monniken van het door Columbanus gestichte klooster te Luxeuil. Hij stichtte het vrouwenklooster Jotrus, meer bekend als Jouarre aan de Marne in Frankrijk. Agilbertus van Parijs was monnik onder hem en Sint Gilberta werd tweede abdis van het benedictinessenklooster. Ado, Gilberta en Agilbertus waren familie van elkaar.

*

Ado van Vienne (ook **van Prüm**) osb, Frankrijk; aartsbisschop; † **875**.

Feest 16 december.

Hij werd rond 800 in Bourgondië geboren. Voor zijn opvoeding werd hij als kind toevertrouwd aan de abdi van Ferrières. Vandaar kwam hij als leoder van de kloosterschool naar het benedictijner klooster van Prüm in de Eifel; dat was ten tijde van abt Markward. Naar het schijnt moest hij daar de wijk nemen, omdat jaloerse monniken op hem gebeten waren...

Hij schijnt in Rome (en Ravenna?) geweest te zijn. Vervolgens komen we hem tegen als priester verbonden aan de St-Romanuskerk te Lyon.

In 860 werd hij aartsbisschop van Vienne. Hij kwam op voor de goede zeden; zo verdedigde hij de heiligheid en onverbreekbaarheid van het kerkelijk huwelijk tegenover keizer Lothar.

Hij is vooral bekend dankzij zijn 'Martyrologium', een boek waarin alle heiligen met een korte beschrijving worden opgesomd. Het vormde een uitbreiding ten opzichte van het Martyrologium van Beda Venerabilis. Daarnaast bezorgde hij een wereldkroniek, dat de geschiedenis beschreef vanaf het begin van de schepping tot in zijn dagen.

Zijn relieken werden door de Hugenoten met die van anderen op een hoop gegooid.